

Liisa Pihkala – Juhani Pihkala

Taivasaluspenkki

F. E. Sillanpää ja jäätelötyttö

Taivasaluspenkki

F. E. Sillanpää ja jäätelötyttö

Liisa Pihkala – Juhani Pihkala

Taivasaluspenkki

F. E. Sillanpää ja jäätelötyttö

Kannen kuva: Colourbox.com
taivasaluspenkki@gmail.com

Teos on saatavana myös e-kirjana

Toinen, uudistettu painos

© 2021 Pihkala, Juhani; Pihkala, Liisa

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789528046295

Sisällys

Jaahas, Kokkolaan!	7
Taata kortteeraa	18
Jäätelötyttö	30
Taivasaluspenkki-istunnot	42
<i>Hyvyydestäsi kiitos!</i>	46
Juuret maalla	53
<i>Ja taaskin!</i>	63
Elämä kuljettaa	68
<i>Mieleni on taaskin</i>	76
Mietteitä	81
'Taata-patsas'	85
F. E. Sillanpään kynäntuotteet	88
Vierailu Taatan lapsuudenkotiin	96
Pransun ja Miinan hyväpäinen poika	120
Muisto vain jäi	147
Kirje Taatalle	149

Kuvaluettelo

Lähteitä

1951

Jaahas, Kokkolaan!

Herttoniemeläisessä *Saara Kuitusen* perheen omakotitalossa oli tuona kesäkuisena aamuna vuonna 1951 herätty jo varhain. Saara on kirjailijamestari, nobelisti *Frans Emil Sillanpään* – Taatan – vanhin tytär. Taata asuu hänen luonaan yhdessä nuorimman tyttärensä, 13-vuotiaan *Kristiinan* kanssa.

Taata – Frans Emil Sillanpää [1]

Taata on lähdössä lomalle Kokkolaan Paula-tyttärensä perheen luokse. Matkaa varten Taatan matkalaukut ja eväät oli laitettu valmiiksi. Mukaan varattiin myös kirjoitusvälineet ja aimo nivaska kirjoituspaperia.

Ennen matkaa Taata murehti vielä, muistaako Kristiina varmasti hoitaa akvaariota niin kuin on sovittu. Taata kertasi vielä: – Tarkista joka aamu, että kaikki kalat voivat hyvin ja ruoki ne aamuin illoin. Anna ruokaa mieluummin liian vähän kuin liikaa. Tarkista myös, että veden suodatin ja hapetuslaite toimivat. Vaihda kerran viikossa noin kolmasosa akvaarion vedestä ja puhdista akvaarion pohja. – Saara-sisko kyllä auttaa tarvittaessa.

Taata tutkii akvaariota kotonaan Herttoniemessä [2]

Kristiina oli lupautunut saattamaan isäänsä puoli yhden junalle. Hyvissä ajoin ennen junan lähtöä Taata matkasi Kristiinan kanssa Helsingin rautatieasemalle.

Asemahalli oli valtavan iso. Siellä myytiin matkalippuja, säilytettiin matkatavaroita, odotettiin junaa ja lähdettiin tietysti myös matkalle. Rautatieasema oli myös ihmisten kohtaamispaikka, jossa tavattiin tuttuja ja menttiin katsomaan junia sekä tulevia ja lähteviä matkustajia. – Aseman äänet, kuulutukset, höyryjunan vihellykset ja junien piipuista tupruava savu loivat rautatieasemalle oman ainutlaatuisen tunnelmansa.

Taata osti matkalipun Kokkolan junan toiseen luokkaan. Olisi siinä junassa ensimmäinenkin luokka

ollut, mutta toisen luokan lippu oli halvempi. Matkalippu oli pieni pahvikortti, johon lipunmyyjä leimasi lähtöaseman, lähtöpäivän ja kohdeaseman. Klonk! Taata osti vain menolipun – tiedä häntä, vaikka tulisi kesken kaiken koti-ikävä – maksoi lipun ja sujautti sen rintataskuunsa.

Junan oli määrä lähteä Helsingin rautatieasemalta puoli yhdeltä ja perillä Kokkolassa sen pitäisi olla illalla vasta vartin yli yhdeksän aikoihin. Matkanteko kestää siis lähes yhdeksän tuntia. On siinä Taatalla istumista.

Junavaunut olivat ruskeita kolmannen, toisen ja ensimmäisen luokan puuvaunuja. Junien höyryveturit nimettiin noihin aikoihin presidenttien mukaan. Olisipa jännää, jos Taatan junaa vetäisi Ukko-Pekka tai Risto.

Toisen luokan vaunuissa oli mukavat pehmustetut, punaisella plyysillä päällystetyt istuimet ja muutenkin matkanteko sujui siellä rauhallisesti. Kolmannen luokan vaunuissa oli puupenkit ja siellä oli usein kovin levotonta. Junavaunun istuimet oli sijoitettu käytävän molemmin puolin pareittain siten, että istuimien selkämukset olivat vastakkain. Vastakkaista matkaajaa joutui tarkastelemaan silmästä silmään koko matkan ajan, halusi tai ei. Istuimien selkämysten yläpuolella oli poikittain samanlaiset naruverkkohattuhyllyt kuin seinustoilla ikkunoiden yläpuolella.

Kesällä 1951 kirjailija F. E. Sillanpää, Taata, matkustaa junalla tyttärensä luo lomalle Kokkolaan.

Taata ostaa tämän tästä jäätelötytön putiikista vaniljajäätelötötterön ja istuu taivasaluspenkille nauttimaan jäätelöstään. Taata juttelee mielellään ohikulkijoiden kanssa; muistelee elettyä elämää iloineen ja suruineen.

Jonain päivänä Taatalla ei satu olemaan rahaa, jolloin Liisa tarjoaa hänelle jäätelön ilmaiseksi. Taata riemastuu ja ryykää kortteeriinsa kirjoittamaan jäätelötytölle pitkän jutukkeen, toisen ja kolmannenkin. Taata ihastuu niin jäätelöön kuin jäätelötyttöön!

Kymmenen vuotta myöhemmin Liisan perhe tutustuu Hämeenkyrössä museona avattuun Taatan lapsuuskotiin. He kuulevat, Eemelin kertomana, millaista Eemelin elämä oli vuosisadan vaihteessa kotona Myllykolussa ja Haukijärven kansakoulussa.

